

התוקף והחוזק של יהודי - למעלה ממדידה והגבלה

פּוֹתְחִין בְּדָבָר מַלְכוּת

שיחת יום ד' פ' בלק י"ד תמוז ה'תשנ"א
- ב"יחידות" כללית להאורחים שיחיו -
בלתי מוגה

— חשוב הוא ביותר וחשיב בגדר ד"קבוע" ש"לא בטיל" ובגדר ד"דבר שבמנין" ש"אינו בטל".
ובד בבד עם המעלה והחשיבות של כל יחיד מישראל מדגישים גם את המעלה דכלל ישראל שהם בריבוי עצום — "עפר יעקב".

ה. ולהעיר שבי קצוות אלה מצינו גם בנוגע לכוכבי השמים — שגם אליהם נמשלו בני"י (כמו ל"עפר הארץ") כמ"ש "והנכם היום ככוכבי השמים לרוב".

כתיב "מונה מספר לכוכבים" היינו שכל כוכב יחיד הוא דבר הכי חשוב להיותו בריאתו של הקב"ה שמקומה "בשמים ממעל" ומאירה גם "על הארץ מתחת" — בלילה כשהשמש אינה מאירה ולא עוד אלא שאפילו בלילות שגם הלבנה אינה מאירה נמצאים הכוכבים ומאירים בתמידיות.

וביחד עם זה הרי כל העומד בארץ ורק מגבי" את עיניו לראות מה נעשה ממעל אליו ("אשא אל שמים") — רואה מיד ריבוי עצום של כוכבים.

ו. ומה באים לענין ולימוד נוסף — בנוגע למספרם של הכוכבים:

בנוגע לכוכבים שנימינים במספר ונודע מספרים (כפי שמצינו בספרים מספרם המדוייק של הכוכבים) — הרי במספר זה נכללים רק הכוכבים הנראים בעין גשמי עיני בשר ומלבדם ישנו עוד ריבוי עצום של כוכבים שאינם נראים לעין — מצד ריחוק המקום או מצד קטנותם וכיו"ב — שמספרם שלא בערך יותר ממספר הכוכבים הנראים לעין.

שבהם נזכרו עוד כו"כ מעלות של בני"י ועד להנבואה אודות הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו שמרוזמת בפרטיות בפסוקים שבפרשה זו כדלקמן (סי"ג).

ג. ובפרטיות יותר:

כאשר מסתכלים על בני"י כפי שהם פרוסים על כל שטח המחנה (שטח גדול של ג' פרסא) ורוצים להביע את ההתרשמות מהסתכלות זו באופן שתשאר זכרון לדורות — אומרים: "כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו" שבה מודגשת מעלות של כאו"א מבני"י — "אראנו" ו"אשורנו" לשון יחיד (שקאי גם על כל יחיד מישראל) — "מראש צורים גוי ומגבעות" "מיסודים וחזקים כצורים וגבעות".

וממשיך בפסוק שלאח"י "מי מנה עפר יעקב" — שבה מודגשת מעלת כללות בני"י שהם בריבוי עצום שלכן נמשלו לעפר הארץ שחלקי ופיזורי העפר הם בריבוי עצום "אשר לא יספר מרוב" (כמפורש בכמה פסוקים בתורה) ולא עוד אלא שגם כשמסתכלים עליהם בהיותם בשטח מוגבל (דמחנה ישראל) רואים שהם ריבוי עצום "עפר יעקב".

ד. ויש להוסיף שבפסוק "מי מנה עפר יעקב" גופא מודגשים ב' המעלות — הן מעלת וחישיבות היחיד והן מעלת וחישיבות הכלל:

"מי מנה" (מנין) — מדגיש את המעלה והחשיבות של כל יחיד שמונים אותו בגלל חישיבותו שכן כל יחיד מישראל — שנקרא אדם" ("אתם קוריינן אדם") ע"ש אדמה לעליון "כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו"

א. "פותחין בשלום" — כרגיל

ובהדגשה יתירה בעמדנו למחרת י"ב-י"ג תמוז חג הגאולה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא הדור "הנשיא הוא הכל" אשר ענינו ופעולותיו (כמרומו גם בשמו) היו קשורים עם הכנסת שלום בין בני"י ועד להכנסת שלום גם בעולם — ע"י התורה — (הפצת התורה והיהדות ותורת החסידות במיוחד) ש"ניתנה לעשות שלום בעולם" (כמ"ש הרמב"ם מספרי) — שכל זה מוסיף הדגשה בהתחלת גישתנו בתיבת "שלום".

ובזה גופא — "שלום עליכם" ובהדגשת פירוש הדברים ש"עליכם" קאי על כל אחד ואחת מבני"י החל מאלה הנמצאים כאן אנשים נשים וטף.

ב. כנהוג — יש לקשר את הדברים גם עם פרשת השבוע ובפרשת השבוע עצמה — שנחלת לשבעה חלקים בהתאם לשבעת ימי השבוע — עם חלק הפרשה השייך ליום זה יום הרביעי בשבוע — מרביעי עד חמישי דפי בלק:

בחלק הפרשה דיום זה מדובר אודות הפלאת מעלתם של בני"י

— כפי שנראים אפילו אצל אינו-יהודי (בלעם) אלא כזה שנמצא במעמד ומצב ש"מחזה שדי יחזה" ענין של נבואה עד כדי כך שנכתב בתורה "בשם אומר" ונעשה הודעה והוראה בתורה —

וחשיב בזה כו"כ פרטיסן ומהם: "כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו" "מי מנה עפר יעקב וגו'".

[ובהמשך לזה באים גם השיעורים הדימים שלאח"י (יום חמישי שישי וש"ק)

ודוגמתו בנמשל בנוגע לבניי – שאע"פ ש"אתם המעט מכל העמים" בדוגמת הכוכבים שהם קטנים ביולר (קטנים מהשמש ואפילו קטנים מהירח ובודאי שהם קטנים לגבי כל כדור הארץ או אפילו חלקו) הרי האמת היא (כפי שמגלה תורת-אמת) שבניי הם במספר **הכי גדול** שלכן נמשלו ל"עפר הארץ" ול"כוכבי השמים" אשר כאו"א מאנשים נשים ואפילו טף רואה שהם **בריבוי עצום**.

ויש להוסיף בביאור תוכן ב' הפסוקים הנ"ל – "כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו" ו"מי מנה עפר יעקב":

הפסוק "מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו" – מדגיש את **התוקף והחוזק** של בניי "מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות".

ואילו הפסוק "מי מנה עפר יעקב" – אף שתוכנו העיקרי הוא הריבוי העצום דבניי (כנ"ל) הרי זה מדגיש גם את תכונת ה**ביטול** שבבניי כמ"ש "ונפשי **כעפר** לכל תהיי" – שלכאורה ה"ז היפך החוזק והתוקף.

וההסברה בזה – שהיא הנותנת – שדוקא עבודתם של בניי באופן של ביטול אמיתי להקביה אמיתת המציאות היא זו שפועלת את התוקף והחוזק והחשיבות שלהם.

וענין זה מרומז גם בפסוק "כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו" גופא – כי התוקף והחוזק של בניי שהם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות" הוא "עי אבות ואמהות" ג' האבות ודק האמהות. והרי הראשון שביניהם – אברהם (שכולל גם את שרה הראשונה שבאמהות) – אמר על עצמו "ואנכי **עפר ואפר**" תכלית הביטול.

וזוהו "כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו גוי מי מנה עפר יעקב" – שכאו"א מישראל (שעליו נאמר "אראנו" ו"אשורנו" בלשון יחיד) הוא בתכלית הביטול ("עפר יעקב") ועייז נעשה בתכלית התוקף והחוזק ("כצורים וגבעות").

ובפשטות – שלא זו בלבד שיהודי לא מתפעל מהעולם שמסביבו והנהגתו היא באופן ד"גוי אחד בארץ" היינו שגם בהיותו "בארץ" הלזו הגשמית הרי הוא "גוי אחד" אלא עוד זאת שממשיך את האחדות שלו גם בארץ עייז שמשנה ומהפך את חומריות וגשמיות העולם שעושה מהחומריות גשמיות ומהגשמיות עושה "עפר" – שפועל בהגשמיות את הביטול לה"מצוי ראשון. . ממציא כל נמצא" ש"כל הנמצאים. . לא נמצאו אלא מאמתת המצאו" ו"הוא לבדו האמת" – שיהי זה ניכר ונרגש בעולם כמ"ש "ואמת הוי לעולם" ובכל עניני העולם לא

רק במין המדבר אלא גם במין החי מין הצומח וגם במין הדומם.

ח. כל האמור לעיל שייך במיוחד ליום זה – מוצאי והמשך חג הגאולה של נשיא דורנו: בחג הגאולה מתגלה התוקף והחוזק של יהודי (ובנדו"ד – נשיא הדור בעל הגאולה) שהוא למעלה ממדידה והגבלה – כפי שראו בגלוי את יציאתו של בעל הגאולה מהמדידות וההגבלות דבית האסורים ולא עוד אלא שהיתה זו ההתחלה ליציאתו מהמדידות וההגבלות של כל המדינה לצאת ממנה ולבוא לארץ חופש שבה לא היו שום מדידות והגבלות בנוגע לפעולותיו כך שהי' ביכלתו לעשות הכל כפי העולה על דעתו כפי העולה ברכונו וכפי חפצו.

ובפרטיות יותר:

התוקף והחוזק של יהודי שהוא למעלה ממדידה והגבלה מודגש בפתגם ותורה (מלשון הוראה) של אביו דבעל הגאולה – שאמר גם בעל הגאולה (בנו יחידו וממלא מקומו) עוד לפני גאולתו ביום ג' תמוז (– עשרה ימים לפני יציאתו מהגלות) – "רק גופתנו ניתנו בגלות כו' אבל **נשמותינו לא נמסרו לגלות כו'.**"

ולהעיר שנוסף על התוקף וחהוזק שמתבטא בכך שהנשמה **מלכתחילה** לא נמסרה לגלות ניתוסף בזה עוד יותר מידי יום שהנשמה הנמצאת בגוף עוסקת בענינה ובמילוי שליחותה לעשות לו ית' דירה בתחתונים – שזוהי שליחותו של כל יהודי ועאכו"כ שליחותו של נשיא בישראל ועאכו"כ נשיא בישראל שענינו – כמרומז בשמו הראשון: "יוסף" – **להוסיף ולהרבות** ולא רק הוספה סתם אלא הוספת דבר הכי חשוב – "יוסף ה' לי **בן**" ובלשון יחיד דוקא – בן **יחיד** ולא עוד אלא שיש בזה המעלה ד"בן **אחר**" – שהי' תחילה במעמד ומצב ד"אחר" ונהתפך מן הקצה אל הקצה להיות "בן".

ויש להוסיף שהתוקף והחוזק של יהודי שמתגלה בחג הגאולה של נשיא הדור מודגש גם בהשם "נשיא" עייז היותו מרומז ונמשא – כי ההרמה וההתנשאות היא לא רק לגבי האנשים והעם אלא גם לגבי כל הסביבה כולה ועד שהוא מרומם ומנושא אפילו לגבי שמים וארץ וכל צבאיהם וכל סדר ההשתלשלות ומושל ושולט עליהם – במכ"ש וק"ו מ"כל אחד ואחד" מישראל ש"חייב לומר **בשבילי** נברא העולם" היינו ש"העולם" שמים וארץ וכל צבאיהם וכל סדר ההשתלשלות נברא "בשבילי" לשון יחיד בשביל יחיד מישראל ועאכו"כ כאשר

היחיד הוא **נשיא**.

ט. וההוראה מזה בנוגע לפועל:

ובהקדם מ"ש בעל הגאולה במכתבו לחניגת י"ב-י"ג תמוז הראשונה: "לא אותי בלבד גאל הקב"ה. . כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הקי' שומרי מצוה וגם את אשר בשם ישראל יכונה" וממשיך שיום זה "הוא יום חג גאולת ישראל העוסקים בהרבצת תורה. . ראוי הוא לקובעו ליום התועדות והתעוררות לחיזוק התורה והיהדות" ומסיים: "מצורף לזה הנני שולח. . המאמר עשרה שיושבים ועוסקים בתורה".

ומזה מובן שבבואנו מחג הגאולה צריך כאו"א לקבל עת עצמו החלטות טובות להוסיף עוד יותר בלימוד והפצת התורה הן נגלה דתורה והן פנימיות התורה.

ולהעיר מהשייכות המיוחדת דפנימיות התורה לחג הגאולה – ע"ד המבואר בנוגע לייט כסלו חג הגאולה של רבינו הזקן נשיא הראשון דנשיאי חב"ד שעיקר הענין דהפצת המעיינות חוצה התחיל לאחר י"ט כסלו.

ו"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" – שעייז ניתוסף בהידור בקיום המצוות.

והנקודה העיקרית – שכללות העבודה צ"ל באופן של **גאולה** יציאה ממצרים וגבולים למעלה ממדידה והגבלה:

לכל לראש בנוגע ללימוד התורה – שהלימוד הוא למעלה ממדידה והגבלה.

ועייז נעשה כן גם בנוגע לקיום המצוות – דאף שקיום המצוות כשלעצמו צ"ל במדידה והגבלה דוקא שהרי "רוב המצות יש להן שיעור מצומצם כו" (ככל פרטי השיעורים שנתפרשו בשו"ע ביחס לכל מצוה) מ"מ **כוונת** המצוה היא באופן שלמעלה ממדידה והגבלה ועל ידה נמשכת הבחינה שלמעלה ממדידה והגבלה בקיום המצוה כהלכתה בשיעור ומדה דוקא.

ולהוסיף שיש מצוה שגם קיומה בפועל יכול להיות באופן שלמעלה ממדידה והגבלה למעלה משיעור – שזוהי מצות הצדקה כמ"ש רבינו הזקן באגה"ק ש"כל אשר לאיש יתן בעד נפשו" למעלה מההגבלה דמעשר ("עשר אעשרנו לך") ולמעלה גם מההגבלה ד"חומש" כו'.

י. ועוד והוא העיקר – שעייז ההוספה בקיום התומ"צ באופן של גאולה ויציאה ממצרים וגבולים זוכים תיכף ומיד לגאולה כפשוטה גאולה האמיתית והשלימה דכל בניי.

– הן בניי הנמצאים בדור זה נשמות

בגופים גוף בריא ונשמה בריאה ומוסיפים עוד יותר בבריאות הגוף ובריאות הנשמה עייז שמוסיפים עוד יותר בלימוד התורה וקיום המצוות; והן בניי שבכל הדורות שלפניי – "הקיצו ורננו שוכני עפר" – החל מהדור של גי האבות ודי האמהות ("יצורים" ו"גבעות") הדור של ייב השבטים הדור של יוצאי מצרים וכל הדורות שלאחיי ונשיא דורנו בעל הגאולה בראשם –

עיי דוד מלכא משיחא "גואל ראשון הוא גואל אחרון" – יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה ושם גופא – לבית המקדש השלישי (כפי שכולל גם מקדש ראשון ומקדש שני) שנעשה "מקדש אדני כוננו ידך" "בזמן שהי' ימלוך לעולם ועד לעתיד לבוא שכל המלוכה שלו".

יא. ויש לקשר זה עם התחלת המאמר הנ"ל ששלח בעל הגאולה לחגיגת הגאולה – "עשרה שיושבים ועוסקים בתורה":

"עשרה" – כידוע שבגאולה שבגאולה האמיתית והשלימה תהי' השלימות דדרגא העשירית ככ"כ ענינים.

"שיושבים" – התיישבות אמיתית שתהי' דוקא בבוא הגאולה האמיתית והשלימה שאז יישבו ישרים את פניך בבית המקדש ש"כוננו ידך".

ושם נעשה אמיתית ושלמות הענן **ד"עוסקים בתורה"** – כי העסק בתורה "עסק" דייקא קאי על לימוד התורה באופן **שמחדש ומוסיף** בתורה "לאפשא לה" בדוגמת העסק במסחר כדי להרויח יותר (ולהעיר שבברכת התורה שבברכות השרח (שכאו"א מאתנו אמר היום בבוקר) יש נוסח **"לעסוק** בדברי תורה] והרי שלמות ענין החידוש וההוספה בתורה יהי' בגאולה האמיתית והשלימה ש"תורה חדשה מאתי תצא".

ועוד והוא העיקר – שכל זה נעשה באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו" שזוהי המעלה ד"ברכת כהנים" שנאמרת בכל יום בברכות השחר בהמשך לברכת התורה עד לסיומה וחומתה "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם"

ולאחיי אומרים המשנה "אלו דברים שאלו להם שיעור" – שרומז על הגאולה האמיתית והשלימה שאז יהיו כל הענינים באופן שלמעלה ממדידה והגבלה ושיעור **"אין להם שיעור"** ולאידך גיסא אומרים על זה **"אלו** (דברים שאין להם שיעור)" מראה באצבעו ואמר זה ("אלו"): "אט איז דער ענין וואס אין לו שיעור" – בדוגמת העפר ("מי מנה עפר יעקב") ש"לא יספר מרוב" וביחד

בחג הגאולה מתגלה התוקף והחזק של יהודי שהוא למעלה ממדידה והגבלה – כפי שראו בגלוי את יציאתו של בעל הגאולה מהמדידות וההגבלות דבית האסורים ולא עוד אלא שהיתה זו ההתחלה ליציאתו מהמדידות וההגבלות של כל המדינה

עם זה הרי הוא בגדר מספר שלכן ישנו הענין דבניי עם היותם "כעפר הארץ" ו"כוכבי השמים לרוב".

יב. ובכנה"ל ניתוסף עוד יותר בהימים שבאים בהמשך ובסמיכות לחג הגאולה י"ב-י"ג תמוז:

י"ד תמוז (יום זה יום רביעי בשבוע – שהוא בדוגמת "אסרו-חג" וכדיוק לשון הכתוב "אסרו חג **בעבותים**" שמורה על הקשר החזק ("בעבותים") של יום זה עם החג; וסיומא דקרא "עד קרנות המזבח" – קרנות המזבח דביה"מק השלישי.

וממנו באים ליום **חמשה עשר** בחודש (יום חמישי בשבוע) – שבו "קיימא סיהרא (דחוש הגאולה) באשלמותא שרומז על השלימות דבניי ש"ימונין ללבנה" ו"דומין ללבנה" אשר הן המנין ללבנה והן הדימיון ללבנה נאמר גם – ובעיקר על כל אחד ואחת מישראל אנשים נשים וטף בתורה יחיד שבה מ180דגש התוקף והקביעות הגדלות והחשיבות דכאו"א מישראל שנעשה עיי הביטול והקטנות (בדוגמת הלבנה מאור הקטן) כמדובר לעיל (ס"ז).

וממנו באים ליום הששי שעליו נאמר "טוב אמד" והוא גם ערב יום השבת ערב והכנה ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

ועד ליום השבת שלאחרי חג הגאולה – שבו ברך בעל הגאולה את הברכה "הגומל לחייבים טובות" וכל העולם כולו – מתחיל מבניי – ענה: "מי שגמלך טוב הוא יגמלך כל טוב סלה" – כן תהי' לנו בקרוב ומיד ממש כאשר כאו"א מבניי (אנשים נשים וטף) יצא מהגלות שבו ישנם כל די הענינים שעליהם מברכים ברכת הגומל (כמבואר בדרושי בעל הגאולה שנדפסו בהקונטרסים דחג הגאולה)

ואז יהי' שלימות הענין ד"יודו להי' חסדו ונפלאותיו לבני אדם" באופן של "מזמור" ומזמור הקשור עם "נעים זמירות ישראל" דוד מלכא משיחא.

יג. ויש להוסיף ולקשר זה עם החלק בפרשת השבוע השייך לימים הנ"ל:

א) "א-ל מוציאם ממצרים" – שבה מודגש (א) שעבודתם של ישראל צ"ל באופן של יציאה ממצרים וגבולים למעלה ממדידות והגבלות (כנ"ל ס"ח) (ב) וכאמור עייז באים לגאולה האמיתית והשלימה אשר ההכנה לזה וההתחלה בזה נעשית כבר **ביצי"מ** כמ"ש "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" שלעתיד לבוא יהיו "נפלאות" "כימי צאתך מארץ מצרים" אלא שאז "אראנו **נפלאות**" גם בערך ל"ימי צאתך מארץ מצרים" שלכן נאמר **"כימי** צאתך מארץ מצרים" (בכ"ף הדמיון בלבד). וכפי שמצינו כמה ענינים בהנבואות אודות גאולה האמיתית והשלימה שלא היו בעת יצי"מ ויהיו רק לעתיד לבוא (ב) **"הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא"** – שהשלימות שבה תהי' בגאולה האמיתית והשלימה לאחרי "א-ל מוציאם ממצרים" "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ג) והוא העיקר – שבפרשה זו נאמרו כו"כ נבואות אודות הגאולה האמיתית והשלימה וכמ"ש הרמב"ם ש"בפרשת **בלעם** .. **נבא בשני המשיחים** כו"ו ומביא ממדרשי חז"ל פרטי הענינים דנבואת הגאולה שמרומזים בפסוקים שבפרשה זו.

יד. ויהי' והוא העיקר – שכל הענינים האמורים לעיל יתקיימו בפועל ממש למטה מעשרה טפחים ותיכף ומיד ממש "לא עיכבן כהרף עין" – בעמדנו ביום זה אסרו-חג עוד לפני יום חמשה עשר בחודש ולפני הימים שבהם לומדים חלק הפרשה שבה מדובר אודות נבואת הגאולה.

ובפרט עייז שעושים כאו"א מכם שליח כדי ליתן לצדקה ובהוספה מדילי' והוספה חשובה כדי שיתוסף עוד יותר בנתינת הצדקה אשר **הוחלפה** בזה מביאה מיד את התוצאות – "גדולה צדקה שמקרבת (ומזרזת) את הגאולה" וכיון שבנדוד נעשית "גדלות" בה"גדולה צדקה" אין זה רק זירוז וקירוב אלא **תיכף ומיד** ממש.

ובפשטות – גאולה האמיתית והשלימה עיי משיח צדקנו תיכף ומיד ממש. [כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכאו"א מהאורחים שטר של דולר כדי לתתו (או חילופו) לצדקה].